

گزارشی از روند سوخترسانی به مناطق سیلزده استان سیستان و بلوچستان | سیستان و بلوچستان، سرزمین شادی‌های کوچک و قلب‌های سخاوتمند

اینجا سیستان و بلوچستان است، سرزمین شادی‌های کوچک و قلب‌های سخاوتمند؛ زمین فرش زیرپا و آسمان سقف خانه‌هاست؛ مردمانی با دست‌های خالی، اما شجاع و غیرتمند، آنها هیچ نمی‌خواهند، از کودک گرفته تا کهنسال، محجوبند و سر به زیر و فارغ از همه محرومیت‌ها و کمبودها، شادند و پر امید...

از ضبط خودرو، صدای ضعیفی از نوای موسیقی زیبای محلی بلوچی به گوش می‌رسد و از کناره‌های سواحل بکر و خیال‌انگیز دریای عمان، بوی آشنای نم و شرجی و رطوبت به مشاممان هل داده می‌شود؛ درخت‌های سوخته و کوه‌های صخره‌ای تصاویری هستند که از سمت چپ جاده به سرعت از مقابلمان می‌گذرند. کولر خودرو روشن است و ما با تلفن‌های همراهمان اخبار بارش برف شدید در تهران و تعطیلی مدارس را رصد می‌کنیم. تا به خودمان بیاییم، یک ساعت و پنجاه دقیقه پرواز ما در مسیر یک‌هزار و ۸۱۵ کیلومتری تهران - چابهار به اتمام رسیده و فیاض شیروانی، راننده بلوچی با لباس سرتاسر سپید محلی به استقبال ما آمده و در مسیر ستاد شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه چابهار قرار می‌گیریم. بارندگی‌های استان سیستان و بلوچستان از حدود یک هفته پیش (۱۹ دی‌ماه) آغاز شده و با سه روز بارش، سیلاب خسارت‌هایی را در بعضی از مناطق استان به همراه آورده است؛ بسیاری از مسیرهای مواصلاتی به‌ویژه در روستاها، قطع شده و امداد رسانی و رساندن مواد غذایی با بالگرد انجام می‌شود، بسیاری از زمین‌های کشاورزی و زیرساخت‌های شهری آسیب‌دیده و مردم روستاهای محاصره در آب، نیاز فراوانی به امداد رسانی دارند.

خسارت زمین‌های کشاورزی در اثر سیلاب

پس از طی مسافتی حدود یک ساعته و گذر از تضادهای عجیب و غریب ساختمان‌های تجاری منطقه آزاد چابهار و کپرهای بی‌شمار حاشیه شهر، در ستاد شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه چابهار، شنونده صحبت‌های سیدباقر نورالدینی، مدیر منطقه چابهار هستیم تا از تازه‌ترین اقدام‌های انجام شده در حوزه سوخت‌رسانی به مناطق سیل‌زده و وضع مردم در روستاها مطلع شویم. پخش منطقه چابهار هم‌زمان با پیش‌بینی‌های هواشناسی مبنی بر بارش باران‌های سیل‌آسا، ستاد بحران تشکیل داده و در فروشنده‌ها سوخت ذخیره‌سازی کرده است تا در سوخت‌رسانی مداوم به مناطق سیل‌زده حضوری فعال داشته باشد.

طبق تقسیمات شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، سیستان و بلوچستان دو ناحیه دارد؛ یکی منطقه زاهدان در شمال استان و یکی هم منطقه چابهار در جنوب استان که با سه ناحیه مرکزی، چابهار و کنارک ۹ شهرستان چابهار، کنارک، سرباز، ایرانشهر، بمپور، دلگان، فنوج، نیکشهر و قصرقند را زیر پوشش خود قرار داده است. ناحیه چابهار که دارای مرز خاکی مشترک با کشور پاکستان است دو بازارچه مرزی رینگدان و پیشین دارد و تنها ناحیه در کشور است که به آب‌های آزاد دسترسی دارد.

نورالدینی درباره روند سوخت‌رسانی در این منطقه پس از بحران سیل می‌گوید: «ذخیره‌سازی سوخت در فروشنده‌های روستایی با توجه به گزارش‌های هواشناسی، پیش از آغاز بحران، انجام شده بود. نشست‌های ستاد بحران هم تشکیل و با همکاری رؤسای نواحی، ظرفیت همه مجاری عرضه تکمیل شده بود و هیچ جایگاهی نبود که ظرفیت پائینی داشته باشد و خوشبختانه همین آمادگی سبب شد پس از وقوع سیل که راه‌های مواصلاتی قطع شد، جایگاهی نداشته باشیم که فاقد سوخت باشد. در روزهایی هم که سیل جریان داشت عملیات سوخت‌رسانی متوقف نشد، به جز شهرستان فنوج و روستاهای منطقه دشتیاری که بالاترین میزان بارندگی و آب‌گرفتگی را داشتند و جاده‌های مواصلاتی و زیرساخت‌های مخابراتی و برقی قطع و برای مدت کوتاهی عرضه فرآورده متوقف شده بود. برای رفع این مشکل، یک گروه شامل نیروهای مهندسی و پشتیبانی سامانه هوشمند را اعزام کردیم که خودشان را تا اسپکه در شهرستان فنوج رساندند و شبانه‌روزی همان‌جا مستقر شدند و بالاخره صبح فردای سیلاب، با لودر توانستیم نفتکش را منتقل کنیم و سوخت را به این نقاط

وی درباره وضع ذخیره سوخت فروشندگی‌های روستایی در زمان حادثه می‌گوید: «شمال سرباز، آهوران، لشار و بزمان در ایرانشهر سردترین مناطق در جنوب استان سیستان و بلوچستان در منطقه چابهار هستند که هر سال با فرارسیدن فصل سرما، دو مرحله کالابرگ در آذر و دی‌ماه برای توزیع نفت سفید اعلام می‌شود. خوشبختانه همین ارسال سهمیه آذر و دی‌ماه کمک کرده بود تا مشکلی به لحاظ تامین سوخت در این منطقه پس از سیلاب وجود نداشته باشد؛ خوشبختانه موجودی انبارها کافی بود و پس از بحران سیل، یک مرحله کالابرگ جدید نفت سفید نیز اعلام شد و با هماهنگی فرمانداران، سوخت موردنیاز مناطقی که بیش از مقدار ذخیره‌سازی شده سوخت نیاز داشتند، ارسال شد.»

توزیع ۳۰۰ هزار لیتر سوخت هوایی برای بالگردهای امدادی و پروازهای مسافربری

مدیر شرکت پخش منطقه چابهار درباره نحوه تامین سوخت مورد نیاز بالگردهای امدادی می‌گوید: «در منطقه چابهار دو واحد سوخت‌گیری داریم که یکی در چابهار و دیگری در ایرانشهر است؛ سوخت هوایی (ATK) در انبارها به میزان یک ماه ذخیره‌سازی شده بود و سوخت هوایی نیز به میزان نیاز بالگردهای امدادی توزیع شد؛ با افزایش امدادرسانی‌های مردمی و ارسال کمک‌های مردمی، پروازهای مسافربری چابهار نیز افزایش یافت و در این مدت در مجموع حدود ۳۰۰ هزار لیتر سوخت ATK برای حدود ۹۸ سورتی پرواز توزیع شد.»

نورالدینی درباره سوخت‌رسانی در منطقه چابهار می‌گوید: «منطقه چابهار دو انبار نفت دارد؛ یکی در خود چابهار است که نزدیک به ۸۵ میلیون لیتر ظرفیت ذخیره‌سازی دارد و دیگری انبار نفت ایرانشهر با حدود ۷۰ میلیون لیتر ظرفیت. روزانه نزدیک به ۴ تا ۵ میلیون لیتر بارگیری از انبار نفت چابهار داریم؛ بخشی از فرآورده نفت‌گاز و بنزین حوزه زاهدان نیز که شامل انبار خاش است از این منطقه تامین می‌شود و میزان آن بسته به نیاز آن مناطق و موجودی ماست؛ رسید فرآورده‌های نفتی ما عمدتاً از طریق کشتی و دریاست، مگر مواقع خاصی که پیش بیاید با نفتکش حمل کنیم، اما با توجه به توسعه ظرفیت اسکله‌های نفتی تا امروز بیشترین میزان رسید فرآورده ما از طریق کشتی‌های نفتکش و از طریق مبادی بندرعباس، لاوان و ماهشهر انجام شده است. این فرآورده‌ها شامل نفت‌گاز معمولی و یورو و بنزین است که در انبار نفت منطقه چابهار تحویل شده و همان‌طور که گفته شد

افزون بر توزیع در حوزه شرکت ملی پخش منطقه چابهار که حوزه جنوب سیستان است، بخشی از نیازهای حوزه زاهدان را نیز تامین می‌کند.»

جایگاه عرضه سوخت ثامن‌الائمه در منطقه جلگه چاه‌هاشم

افزایش ۱۰ میلیون لیتری ظرفیت ذخیره‌سازی فرآورده در منطقه

مدیر شرکت ملی پخش منطقه چابهار همچنین از احداث دو مخزن ۱۰ میلیون لیتری برای ذخیره‌سازی بنزین خبر می‌دهد و اضافه می‌کند: «افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی در شرایط بحران کمک موثری برای سوخت‌رسانی خواهد بود. هم‌اکنون امکان ذخیره‌سازی بیش از ۱۰ میلیون لیتر نفت سفید و نفت‌گاز در منطقه وجود دارد. با احتساب فروشندگی‌های سکودار ۴۶ جایگاه عرضه فرآورده نفتی در منطقه فعال است و حدود ۱۵۰ فروشندگی روستایی داریم که عمدتاً در ناحیه ایرانشهر و نیکشهر فعال هستند، یک جایگاه عرضه گاز طبیعی فشرده (سیان‌جی) نیز در ایرانشهر داریم که نخستین جایگاه عرضه سیان‌جی استان به شمار می‌آید و مجوزهای لازم برای احداث یک جایگاه سیان‌جی جدید در ایرانشهر نیز دریافت شده است و تلاش می‌کنیم با توجه به توسعه روند گازرسانی در استان، شهرداری‌ها را برای احداث جایگاه عرضه سیان‌جی فعال کنیم.»

نورالدینی همچنین درباره نحوه توزیع ال‌پی‌جی در منطقه چابهار می‌گوید: «میانگین سهمیه اختصاص‌یافته ال‌پی‌جی به این منطقه حدود ۵ هزار تن است، اما این آمادگی وجود دارد تا در صورت نیاز مردم، با هماهنگی ستاد شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی این سهمیه باز هم افزایش یابد و مشکلی به لحاظ تامین آن وجود ندارد و ما هم‌اکنون افزایش سهمیه از بندرعباس را که محل بارگیری است انجام داده‌ایم.»

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه چابهار از سیل کم‌رسانی مردم به استان محروم سیستان و بلوچستان قدردانی می‌کند و می‌گوید: «با تخریب زیرساخت‌های جاده‌ای و خانه‌ها و مزارع کشاورزی، مردم با مشکلات پیچیده‌تری روبه‌رو شدند، اما حجم یاری‌رسانی‌های هموطنان نوع‌دوست قابل توجه و قدردانی بود و امیدواریم شرایط باز هم بهبود یابد.»

توزیع و ارسال حدود ۳۰۰ میلیون تومان کمک‌های نقدی و جنسی مردم به مناطق سیل‌زده چابهار

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه چابهار در ایام سیل، افزون بر رسالت اصلی خود برای تامین و توزیع به موقع سوخت، نقش مهمی در اجرایی مسئولیت‌های اجتماعی ایفا کرده و نسبت به یاری‌رسانی به مناطق محروم و سیل‌زده استان از طریق جمع‌آوری و ارسال کمک‌های شرکتی و مردمی اقدام کرده است. عقیل زاغی، رئیس روابط عمومی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه چابهار در این باره می‌گوید: «حدود ۳ کامیون بار از کمک‌های مردمی به ارزش نزدیک به ۳۰۰ میلیون تومان در روستاهای منطقه توزیع شده است که از آن جمله توزیع ۴۰۰ بخاری نفتی و برقی در شهرستان‌های دلگان، جلگه چاه‌هاشم و ۱۰ روستای اطراف شامل زیارت، حیدرآباد و روستاهای منطقه نیکشهر بوده است».

وی همچنین با اشاره به جمع‌آوری کمک‌های نقدی و جنسی کارکنان منطقه چابهار و دیگر نواحی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران اضافه می‌کند: «تلاش کردیم با تهیه اقلام موردنیاز و حضور مستمر در روستاهای سیل‌زده، بر نحوه کمکرسانی به مردم آسیب‌دیده نظارت داشته باشیم».

روستاهای بلوچستان نیاز به نگاه ویژه دارد

در طول سفرمان به منطقه چابهار، برای بازدید از روستاهای سیل‌زده مسیری پنج ساعته و بیابانی را از شهر چابهار طی کردیم تا به روستاهای سیل‌زده حوالی ایرانشهر برسیم و در بخشی از مسیر حاج بهادر بامری، تنها جایگاه‌دار منطقه جلگه چاه‌هاشم در ۱۸۰ کیلومتری ایرانشهر و ۱۴۰ کیلومتری چابهار، با ما هم‌سفر شد. او درباره سوخت‌رسانی به مردم در این مناطق می‌گوید: «در ایام سیل که همه زیرساخت‌ها و مسیرهای دسترسی به روستاها از بین رفته بود، خوشبختانه مشکلی به لحاظ سوخت نداشتیم و با همکاری همکاران در شرکت پخش، تلاش کردیم در این منطقه که بیشترین کشاورزی استان نیز انجام می‌شود، سوخت نفت‌سفید، نفت گاز و بنزین موردنیاز مردم و مناطق اطراف را تامین کنیم.»

روستاهای منطقه دشتیاری

مشاهده تخریب بخش زیادی از مزارع روستاییان در حاشیه روستاها که تنها شغل و دارایی آنهاست، غم‌انگیز بود. آقای رئیسی، مسئول شورای روستای زیارت در میانه دردلهای مردم روستا و ابراز رضایت از نحوه تامین سوخت کشاورزی در منطقه، در حالی که کودکان پابرهنه

زیادی دورش جمع شده بودند و خنده‌های ریز کودکان‌شان یک لحظه قطع نمی‌شد، به ما می‌گوید: «ما هیچ نمی‌خواهیم و تنها خواسته ما احداث سیل‌بند است. ما می‌توانیم گلیم خود را از آب بکشیم و یاد گرفته‌ایم خودکفا باشیم.» این همه عزت نفس برای مردمی که به نظر می‌رسید در محرومیت بودند، حیرت‌آور بود و در مجموع باید بگویم وضع مردم این مناطق به‌ویژه روستاهای عبدک زهی، منطقه عورکی و لاشار، روستای بل‌شمل، تنگ سرجه، چاه‌شیرمحمد، چاه‌علی، زیارت و ... نه فقط به دلیل وقوع سیل، که به دلیل محرومیت ذاتی این استان، نگران‌کننده بود. مردم این مناطق به شدت لایق امکانات بهتر و رفاه بیشتر برای زندگی و آبادانی سرزمینشان هستند و امید می‌رود که با گزارش‌ها و تصاویری که در این ایام از این استان مخابره شد، توجه‌ها به این منطقه محروم افزایش یابد و نگاه‌ها به این منطقه مهجور و صبور جلب شود.

سوزن‌دوزی بلوچستان

شرایط جوی سیستان و بلوچستان نیز در نوع خود منحصر به فرد و آب و هوای همیشه گرم این استان مستعد کاشت محصولات کشاورزی خاصی از جمله میوه‌های گرمسیری شامل خرما، موز، مرکبات، انبه، چای ترش، پسته، لیمو و ... است. جالب اینکه حدود ۳۰ نوع خرما در این منطقه کشت می‌شود، اما به دلیل توسعه نیافتن صنایع بسته‌بندی به نام دیگر استان‌ها به فروش می‌رسد؛ اگرچه خرما مهم‌ترین محصول کشاورزی استان سیستان و بلوچستان است، اما متأسفانه به دلیل محرومیت، مردم به کشت هندوانه که سود بیشتری دارد اما آب فراوانی را مصرف می‌کند، روی آورده‌اند که به نظر می‌رسد نسبت به فرهنگسازی در این زمینه اقدام نشده و در سال‌های آینده سبب کاهش سطح آب چاه‌های استان و افزایش بیش از پیش خشکسالی و فقر خواهد شد.

استاد محمد اسحاق بلوچ نسب

تا پیش از سفرم به سیستان و بلوچستان، توصیه‌های زیادی دریافت کردم که مرا از رفتن به سفر منع می‌کرد، توصیه‌هایی درباره ناامنی، بیماری و خطرهای دیگر، اما با سفر به این سرزمین وسیع و مهجور، بخش زیادی از تصورات من درباره سیستان و بلوچستان تغییر کرد؛ سیستان و بلوچستان ناامن نیست، مردمان این خطه امن‌ترین مردمانی هستند که در تمام زندگی‌ام با آنها برخورد داشتم، موسیقی بلوچستان به شدت اصیل، زیبا و حزن‌انگیز است، سوزن‌دوزی‌های بلوچ که

به‌خوبی توسط مردمان بلوچ حفظ شده است، خیره‌کننده و خیال‌انگیز است و این منطقه زیبا و منحصر به فرد، ظرفیت‌های زیادی برای جذب توریست داخلی و خارجی دارد؛ مردمان بلوچ همچون آذری‌ها، کردها، جنوبی‌ها و لرها نازنین‌اند و صبور و استوار و اگرچه محروم هستند، اما بیش از همه مردمان این آب و خاک بی‌نیازند و پرغرور... چگونه می‌شود که در خانه‌ای گلی، بدون برق و آب در روستایی خشک و دورافتاده زندگی کرد و سر به زیر بود و نجیب و هیچ نخواست. نخلستان‌هایتان پر بار هموطنان نجیب و سخاوتمند بلوچی و سیستانی‌ام... قلب‌هایتان سرشار از شادی، کودکان معصوم سیستان و بلوچستان.

آرزو عطایی

کد خبر 298258